

Idem Fely. in c. consulti coll. mibi sexta, de offi. deleg. De istis vide Bart. in l. Irenachæ, libr. 10. *Drog.*

q. Sed nunquid.] De denunciatore ca. umio. so Farin. in tit. de accus. q. 16. num. 15. libr. 1. & num. 16. cum seq. *Rof.*

Sed nunquid si reus.] Denunciator ¶ falsus sepet in expensis est condemnandus, Farin. q. 16. numer. 15. intelligitur in denunciatore priuato, & sponte crimina denunciante: vel ob priuatum interesse, vel alia particulari causa d. quæst. 16. num. 16.

Limitatur in denunciatore, qui ex necessitate officij publici crimina denunciat. Far. d. num. 16.

Sublimitatur in exploratoribus, seu delatoribus, aut spijs ibi, num. 17. sed non videtur conuenire limitationi, quia ibi tenetur necessitatio, hic voluntarie fit denunciatio.

Limitatur, ut non puniantur pœna falsi accusatoris ibi num. 18. et 19. ubi num. 18. ponit, quod non se inscribunt ad pœnam talionis. *Baiard.*

¶ Sed si appareret de vera calumnia.] Notandum hic, quod non pro-

satorio, scilicet expressio criminis, personarum, loci, & temporis, tenet quod idem seruandum sit in denunciatione, quod ita accusatione, subdens quod ita etiam videtur obseruari de consuetudine per totum mundum. Et ita illum refert, & sequitur *August.* ad *Ang.* de malef. in loco præallegato, post num. 12. Vbi etiam subdit quod licet denunciator non teneatur se inscribere ad pœnam talionis, debet tamen ipsa denunciatio, quam vult dare iudici, esse in scriptis. Et dicit quod ita volunt *Doct.* Et idem in effectu dicit *Rof.* in tit. de denunciatio. numer. 14. & ita etiam quotidie videmus obseruari, quia tales syndici nunquam se subscribunt ad pœnam talionis, sed tantummodo deferunt in scriptis suam denunciationem iuxta formam, d. qua supra dictum est, aut ipsimet narrant eam notario, qui ipsi dictantibus illam redigit in actis.

12 q. Sed nunquid, si reus absoluitur, denunciator ratione calumnie erit in expensis condemnandus? Respond. quod sic, ita dixit *Cyn.* in l. seueriter, in ultimis verbis, C. de excusat. tutor. Et ita tenent

communiter *Doct.* ut attestatur *Alber.* in l. sancimus, numer. 6. in fi. C. de iud. quem refert *Gratus* conf. 92. num. 2. lib. 1. Et ita fuit de facto terminatum in Civitate regia attestantur nonnulli, quos refert *Catald.* de synd. q. 182. Et dicit *Guido* Papæ decif. 269. denunciator, num. 1. quod in Curia Delphin. denunciatio aliquæ nominatim pro aliquo delicto, si ille sit absolutus, condemnatur in expensis; si verò denunciatur delictum in genere, non tenetur, nisi deinde submini-

strauerit probationes contra aliquem, vel instigauerit iudicem ad eum condemnandum: subdens, quod ita etiam vidit suis temporibus saepe iudicari. Sed certe quicquid sit de iure, hodie de consuetudine isti syndici non puniuntur propter calumniam: nam ex quo denunciant ex necessitate eorum officij, cessat omnis præsumptio calumnie, & ita de facto seruari attestatur *Alber.* in d. l. ea quidem, num. 9. in fin. & *Amad.* de synd. num. 85. Quod tamen ego intelligo, ut procedat quantum ad hoc, ut excusentur a præsumpta calumnia, qua scilicet oritur ex eo ipso, quod delictum non probatur, ut dixi infr. q. 62. vers. dixi supra.

¶ Sed si appareret de vera calumnia, tunc procederet communis opinio, ut deberet in expensis condemnari, & forte etiam grauius puniri iudicis arbitrio, iuxta ea, quæ dixi infra, quæst. 81. vers. scilicet. sed quæro. Vbi verò esset si aliquis denunciator, qui non ex necessitate officij, sed sponte accederet ad denunciandum, crederem de eo iudicandum esse, prout de accusatore, & ideo ratione calumnie illum esse condemnandum, ut de accusatore dictum est in locis præallegatis.

bata querela accusans, et prolequens debet condemnari, abioluto reo, & de forma inscriptionis secundum ius commune infra q. 12. vers. forma autem, ad fin. sic, de condemnatione accusatoris calumniantis infr. q. 62. vers. sed nunquid in istis. At de falsis accusatoribus, infr. q. 81. vers. Sed quæro, ad fin. vbi dixi. *Drog.*

¶ Aliquis denunciator.] Sive delator. Far. d. loco num. 17. *Rof.*

ADDITIONES

Ad Quæst. VIII.

Alijs etiam modis.] De materia *Vulpell.* respons. 137. circa fin. Farin. d. tit. de delict. q. 21. vol. 1. nu. 133. & quid aliq. in loco sacro. *Rodol.* q. 26. lib. 2. *Rof.*

Alijs etiam modis aperiatur iudici via, ad inquirendum, nulla que-

rela aut denunciatione procedente; puta, si delinquens sit in flagranti crimine repperus, tunc enim non modo iudex potest contra eum inquirere, sed etiam procedere usque ad sententiam, iuris ordine non seruato.

¶ Scias tamen, quod deprehensio in crimine non facit plenam probationem, sed tantummodo operatur, ut reus possit torqueri, & ita committeri tenetur, ut ait *Alber.* in l. defensores, nu. 2. C. de defens. ciuit. Et ideo debet iudex bene advertere, ne statim procedat ad executionem contra eum, qui ad pretorij ducitur tanquam sit deprehensus in flagranti crimine, nisi aliter etiam constet tale delictum ab eo commissum fuisse. Solent itaque cauti iudices tales homines, qui ad eos conducuntur, tanquam deprehensi in flagranti crimine, examinare: & vbi fateantur, exequi pœnam contra ipsos: vbi verò negent, statim absque alio processu ducere ad torturam, ut eos cogant ad delictum confitendum. Et hac practica triuntur assessores, ut dicit *Ang.* in l. inter-dum, §. qui furem, num. 3. ff. de furtis. Et scias, quod licet talis reperiatur innocens, non propterea iudex, qui illi torturam infert, tenebitur in syndicato, quia illa incivilis ductio ipsi posuit, ut dicit *tex.* in d. §. qui furem, & notat *Angel.* ibi. Subdit tamen. Vtere hac tortura velut homo discretus, se-

133. cum multis sequi. Et quando sit credendum nuncijs, & executoribus, vide *Bero.* in q. 84. *Mascar.* de proba. in verb. *Biruarj.* concl. 189. & *Paulus Granut.* libro 1. *Theorem.* 19. & executoribus non creditur aliquid dicentibus, quando de eorum lucro agitur, *Alicat.* in tractat. præsumpt. reg. 3. præsumpt. 4. nu. 6. *Baiard.*

b. Scias tamen.] Adde infr. q. 28. vers. Dictum est, quæst. 29. vers. quæro etiam, & ibi dixi. *Drog.*

¶ Solent itaque cauti iudices.] Adde, quod deprehensus in flagranti crimine, etiam sine processu potest damnari, & puniri, *Alexan.* conf. 275. vno themate libro 7. *Flor.* in l. si fer-

cundum causam, qualitate, & condicionem personæ ne aliàs, ut iudex peruersus recipias punitionem. Hæc autem intellige, ut procedant in gradibus delictis, pro quibus etiam pœna grauis imponitur. Ceterum in leuibus delictis potest iudex aliquem repperum in flagranti crimine ponere ad catenam, vel berlinam, ut vulgò dicitur, absque aliquo processu: & ita seruari ex consuetudine terrarum attestatur *Ang.* in d. l. ea quidem, num. 1. in fi. subdens, ab humanis consuetudine non esse recedendum. Et illum refert *Paris Put.* de synd. fol. 287. num. 8. Et ita se practicasse attestatur *Bart.* in l. leuia, nu. 18. ff. de accus. Dicit etiam *Angel.* in l. iustus fustium, nu. 2. ff. de ijs, qui not. infr. quod videmus hodie seruari, quod inuenti ad furandum vnas per officiales rectorum, absque interlocutoria, aut diffinitiva ducuntur cum uinis ad collum per civitatem. Et eodem modo inuenti cum armis de facto ducuntur ad palatium, & compelluntur ad soluendum pœnam, antequam recedant. Idem dicit *Cagnol.* in l. vniuersa, in princ. num. 98. ff. si quis iustic. non obtin. Adde tamen, dummodo ille deprehensus sit persona vilis: scilicet autem si esset persona nobilis, vel honesta: talis enim non esset puniendus pœna infamie. Bene vidi aliquando etiam nobiles deprehensos cum armis sine processu plesti iustis finis publicæ, & non est iudicio meo mala practica, quauis *Paris Put.* de synd. fol. 339. capit. 2. post numerum secundum aliter sentiat, dicens, quod tortura est maxima pœna, & c. & ego sæpe vidi illam obseruari, licet quandoque ex-

8 Item adde, quod in leuibus delictis, ut quis sitinuentus cum armis, vel ad ludendum, adhibetur fides biruarj, siue executoribus, *Bartol.* in l. pretor ait, vers. sed quid debet, ff. de damn. infect. *Alexand.* consil. 2. vol. 3. *Roman.* consil. 14. Et in materia armorum, Carer in vers. Itemque eorum, nu. 30. & *Foller.* in pract. crim. in d. verb. Ite quod fuit captus, & c. num. 10. septimo, vbi dicit, quod probant, si per alios non potest probari, & hæc materiam plenè tractauit *Mascar.* de probatio. in verb. *Biruarj.* conclus. 189. Contrarium tamen tenuit *Bero.* q. 84. sed vide etiam, quæ posui supra quæst. 7. in vers. scilicet habes igitur, ibi. scilicet *Bero.* in In grauib. autē delictis non probant ministri capientes delinquentem ad conuincendum, sed ad torquendum, & ita decisum fuit per sacrum Consilium in quodam reposito cum tormento paruo, ut attestatur *Franch.* in decisio. 379. volum. 2. *Baiard.*

d. Et eodem modo.] Farin. d. q. 21. nu. 137. & 130. Et an credatur biruarj ibidem num. 157. & q. 6. vol. 2. num. 378. cum seqq. *Rof.*

e. Bene vidi aliquando.] Attende differentiam pauperis, & diuitis, quæ locum habet etiam in administranda iustitia, prout in pluribus locis huius operis reperitur, hæc differentia, infra quæst. 39. vers. sed hic quæro, q. 28. vers. scilicet. Scias autem q. 47. vers. Sed quæro, in fine, q. 60. vers. Prodest etiam q. 83. vers. terminos mouens, & q. 81. vers. sed pone, sup. in §. homie ver. Sed quid dicendum, Men. de arb. iud. li. 2. c. 4. ca. 39. nu. 16. text. in l. 2. ff. de term. mor. ac alibi sæpe, prius tamen offendit auris talis differentia, quia habetur *Proverb.* capitulo 23. Non facies violentiam pauperi, quia pauper est, neque contenes agnum in porta, quia iudicabit Dominus cau-

QVAEST. VIII.

Quomodo contra deprehensum in flagranti crimine procedi possit.

S V M M A R I A.

Ex Claro.

- 1 Deprehensionem rei in flagranti crimine aperire viam iudici ad requirendum.
- 2 Et an faciat plenam probationem.
- 3 Et an reo deprehensio in flagranti crimine dandus sit terminus defensionis, & copia indiciorum.
- 4 Et an requiratur sententia.
- 5 Et quid si iudex oculis proprijs videat maleficium committi.

Ex Additionibus.

- 1 Delinquens si reperiatur in flagranti, quis ordo procedendi

seruari debeat, remissiuè.

2 Et an faciant fidem Ministri Curia, vel alij consignantes, remissiuè.

3 Et quis dicatur in flagranti captus, remissiuè.

4 Et an quilibet possit capere repperum in flagranti, & ad iudicem ducere, remissiuè.

5 Et an priuati sint in culpa nisi in flagranti deprehensum capiunt.

6 Nuncio quando sit credendum, & num. 8.

7 Delinquens in flagranti repperus absque processu potest puniri.

9 Et contra eum proceditur iuris ordine non seruato.

10 Et an eo casu admittenda sit appellatio.

11 Et an appellatione interposita, vel pendente termino ad faciendum defensiones sit differenda executio.

12 Et quid si timeatur de tumultu.

13 Fur deprehensus in flagranti potest sine sententia fustigari.

14 Et quid in furibus vuarum.

15 Iudex an semper secundum acta, & probata iudicare debeat.

